

Силабус курсу
Історія слов'янських літератур в порівняльному аспекті

Освітній ступінь – другий (магістерський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Освітня програма «Українська мова і література»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 2 рік, 1 семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: згідно з розкладом

Консультації: згідно з розкладом

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Канд. філолог. наук., доц. **Данилевич Марія Миколаївна**

Контактна інформація sumon65@i.ua

Опис дисципліни

Мета курсу: на прикладі творчості найвидатніших представників білоруської, російської, української, польської, болгарської та інших слов'янських літератур подати їх типологічні спільні та відмінні риси; ознайомити з головними етапами історії літератур та сучасними тенденціями. Серед найважливіших завдань є подолання деяких застарілих ідеологічних упереджень та стереотипів щодо історії слов'янських літератур, зокрема, породжених домінуючим впливом русистики на українську і білоруську літератури та літературознавство.

Зміст дисципліни розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері філологічної освіти, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньої програми.

Навчальний контент

	<i>Тема</i>	<i>Результати навчання</i>
1.	ТЕМА 1. Концепція порівняльної історії слов'янських літератур Дмитра Чижевського.	Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.
2.	ТЕМА 2 Тенденції розвитку слов'янських літератур від раннього середньовіччя до сучасності.	Вдосконалити здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ у галузі літературознавства, уміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.
	ТЕМА 3. Релігійна, реформаторська, барокова, класицистична та література просвітительського реалізму західних, східних і південних слов'ян. Відмінності від західноєвропейської	Презентувати, як національно-культурна ідентичність реалізувалася у творах письменників, що належали до різних національних літератур і стильових течій; виконувати

	традиції.	передбачені навчальною програмою види аналізу художнього тексту
4.	ТЕМА 4.Феномен міжслов'янської літературної взаємодії доби романтизму.	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз. Критично аналізувати й інтерпретувати явище «української школи» в польській і російській літературах
5.	ТЕМА 5. Тематична та жанрова спорідненість і відмінності у білоруській, російській, українській літературах. Роль ідеологічної складової.	Вміти впорядковувати, класифікувати й систематизувати літературний матеріал, застосовуючи метамову літературознавства. Здобути навички конструювання аргументів на захист своєї гіпотези.
6.	ТЕМА 6.Особливості національного образу світу в білоруській, російській, українській літературах.	На основі різних видів аналізу художніх текстів сформувати здатність формулювати нові гіпотези та вирішувати наукові задачі в галузі літературознавства, підбирати відповідні методи для їх розв'язання; проявляти володіння основними поняттями й методами літературознавчого дослідження та вміння застосовувати їх на практиці

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОНП	Програмні компетентності
ЗК 1	Синтез та аналіз. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ у галузі літературознавства, уміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.
ЗК 2	Науково-дослідницькі навички. Здатність формулювати нові гіпотези та вирішувати наукові задачі в галузі літературознавства, підбирати відповідні методи для їх розв'язання; володіння основними поняттями й методами літературознавчого дослідження та вміння застосовувати їх на практиці
ЗК 3	Міжособистісна взаємодія. Здатність працювати в команді, вести наукові дискусії, переконувати та впливати на інших учасників колективу; уміння знаходити компромісні рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення.
ФК 3	Здатність формувати в учнів і ЗВО уміння користуватися метамовою літературознавства, виконувати передбачені навчальними програмами види аналізу художнього тексту.
ФК 6	Здатність використовувати профільні знання в галузі літературознавства для оцінки сучасного літературного процесу в Україні та світі, теоретико-літературних узагальнень, виокремлення тенденцій розвитку мистецтва, розуміння феномену естетичного в усній та писемній традиції.

	Програмні результати навчання
ПРН 1	(Дослідницький). Здатність відібрати і проаналізувати попередні джерела, в яких осмислюється проблема; проектувати та здійснювати емпіричні дослідження; проявляти творчі здібності під час досліджень; використовувати набуті знання з літературознавства для вибору оптимальних шляхів аналізу художніх творів, критичних праць; підготувати доповідь, наукову статтю.
ПРН 3	(Проектувальний). Здатність застосовувати профільні знання у підготовці до уроку; проектувати зміст уроку; володіти знаннями про навчальну роботу з учнями різних вікових категорій у цілісному педагогічному процесі в умовах індивідуалізації і диференціації навчання; проектувати пізнавальну діяльність учнів для засвоєння навчального матеріалу; здійснювати методичну діяльність з української та зарубіжної літератури; застосовувати базові знання з педагогіки та психології, методики викладання фахових дисциплін; проектувати діяльність предметного гуртка, факультативу; проектувати реалізацію міжпредметних зв'язків; виховувати всебічно розвинену особистість..
ПРН 5	Здатність здійснювати моніторинг навчальних досягнень суб'єктів навчання; розробляти різні типи навчальних завдань; використовувати мову лінгвістики та літературознавства для офіційно-ділової та наукової комунікації.

Літературні джерела

1. Білецький О. Українська література серед інших літератур світу / *Білецький О. Від давнини до сучасності. Вибрані твори у 2 т.* Київ: Держлітвидав, 1960. Т.2. С. 381 – 426.
2. Бовсунівська Т. Типи тематичних сходжень у поезії Т.Шевченка і поетів „української школи” в польському романтизмі. *Романтизм: між Україною та Польщею. Київські полоністичні студії.* Т. 5. Київ, 2003. С. 180-191.
3. Бовсунівська Т. Типологічна ідентифікація українського преромантизму. *Слов'янські літератури. Доповіді. XII Міжнародний з'їзд славістів (Краків, 27 серпня-2 вересня 1998 р.)* Київ, 1998. С. 4-16.
4. Булаховська Ю.Л. Микола Гоголь. «Українська школа» в польській і російській літературах XIX та XX століть. *«Українська школа» в літературі та культурі українсько-польського пограниччя. Київські полоністичні студії.* Том VII. Київ, 2005. С. 98-107.
5. Булаховська Ю.Л. Типологія польсько-російсько-українських літературних явищ 50-70-х років XX ст. Київ: «Наукова думка», 1982. 156с.
6. Вашків Л., Данилевич М. Максим Богданович і білоруська література у дослідженнях професора І.О.Денисюка. *Творчасць Максіма Багдановіча ў кантэксце сусветнай літаратуры: матэрыялы Міжнароднаву канферэнцыі (да 120-годдзя з дня нараджэння Максіма Багдановіча.* Мінск: Права і эканоміка, 2011.С. 3-7.
7. Вашків Л., Данилевич М. Фольклорний мотив про Бондарівну в літературній інтерпретації Івана Карпенка-Карого і Янки Купали. *Творчая спадчына Янкі Купалы і Якуба Коласа ў сыстэме дзяржаўна-культурных і духоўна-эстэтычных праяў тэатра XXI стагоддзя.* Мінск: Права і эканоміка, 2012. С. 17-24.
8. Данилевич М. Українсько-польські літературні контакти в оцінці Миколи Євшана // *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки.* Філологічні науки: літературознавство. Луцьк: ВНУ, 2010. № 11. С. 56–61.
9. Данилевич М., Вашків Л. Шевченківський код презентації національної дійсності та білоруська література початку 20 століття. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.* Серія: Літературознавство. Тернопіль, 2011. Вип. 31. С.452-458.
10. Гачев Г. Национальные образы мира: монографія. Москва: «Советский писатель», 1988. 271 с.

11. Грабович Г. Грані мітичного: образ України в польському й українському романтизмі. / *Грабович Г. До історії української літератури. Дослідження, есе, полеміка*. Київ: Критика, 2003. С. 157-179.
12. Грабович Г. Польсько-українські літературні взаємини: питання культурної перспективи. / *Грабович Г. До історії української літератури. Дослідження, есеї, полеміка*. Київ : Критика, 2003. С. 129-156.
13. Генік-Березовська З. Історичний елемент в українській романтичній літературі. / *Генік-Березовська З. Грані культур. Бароко. Романтизм. Модернізм*. Київ : Вид-во «Гелікон», 2000. С. 96-112.
14. Кирилюк Є.П. Український романтизм у типологічному зіставленні з літературами західно- і південнослов'янських народів (перша половина XIX ст.). Доповідь на VII Міжнародному з'їзді славістів (Варшава, серпень 1973 р.). Київ: «Наукова думка», 1973. 34 с.
15. Наєнко М. Порівняльна славістика в інтерпретації Дмитра Чижевського / *Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур*. Київ: Академія, 2005. С.7-24 с
16. Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур. Київ: Академія, 2005. 288 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та виконання підсумкових завдань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-6: усне опитування, тести, завдання	70
Есе (теми 1-10)	15
Залік (теми 1-10) – тести, завдання	15

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю
- 4) Електронне навчання в системі MODLE

